VENDL ALADÁR 70-IK SZÜLETÉSI ÉVFORDULÓJA

Vendl Aladár 1956. november 18-án töltötte be 70-ik életévét. Messze, a Ditrói havasok között — ahol született — zúgva sietnek tovább a hegyi patakok egy-egy görgeteget meg-megmozdítva. Sopronban, ahol iskolás éveit töltötte, a Lőverek fenyőfáiról nesztelen hullanak le a tűk, jelezve az idő múlását. A tér és idő távlatában szemlélve az emberi tevékenységet csak az maradandó, ami érték. A folyamatos törekvések, fáradságos munkák közül csak az érték, ami megbízható eredeti adatokon alapul.

Vendl Aladár tudományos munkásságának alapvető vonása, hogy adatai pontosak és megbízhatók. Értékes tevékenységének külön érdeme, hogy előre megérezte, mi lesz a fontos. Amikor tudományos munkásságát a század elején megkezdte, az eruptív kőzetek vizsgálata állt az érdeklődés középpontjában. Doktori értekezésében azonban a Duna homokjának ásványtani vizsgálatát végezte el teljes részletességgel, irányt jelezve a mai idők kutatásának is. Ő a kőzettannak ezt az irányát évtizedeken át művelte és ezáltal a laza üledékekre vonatkozó ismereteinket, messze megelőzve másokat, eredeti és fontos adatokkal gazdagította. Ő nemcsak a hazai laza üledékeket, hanem a külföldről származókat is olyan részletességgel vizsgálta, hogy annak eredményei a mi és külföldi kézikönyveink és tankönyveink egyaránt felhasználták. Különösen a kiscelli agyag, és a hazai löszök vizsgálata terén szerzett elévülhetetlen érdemeket. A laza üledékek vizsgálata mellett eruptív kőzeteket is tanulmányozott. Itt fő érdeme, hogy nem elszigetelten, hanem a többi képződményekkel való összefüggésükben kémiai, ásványtani, kőzettani és földtani szempontból írta le azokat. Ezek közül külön ki kell emelnünk tudományos munkásságának második és rendkívül értékes munkáját, mely a Velencei-hegység geológiai és petrográfiai viszonyai (1914) és a Szászvár-osi és Szebeni havasok kristályos területe (1932). Ez a két alapvető kőzettani, földtani tanulmány példája lesz mindig a teljes összefüggéseket kereső kőzettani-földtani monográfiáknak. A kőzetek mállásának kérdése is foglalkoztatta. A gyakorlati szempontból rendkívül fontos mállási jelenségek észlelésére eredeti kísérleteket állított be és ezek alapján vonta le a Dunazug-hegység andezitjei és a Balaton környéki bazaltok mállására vonatkozó következtetéseit. Közel 170 szigorúan vett tudományos munkát írt.

Ő azonban nemcsak kiváló kutató, hanem a szó helyes értelmében vett igaz ember is. Tanulmányait végig kitüntetéssel végezte. Önként kivette részét a katonai szolgálatból, a háborúból visszatérve a Marx—Engels munkásegyetemen rendszeresen tartott geológiai előadásokat. 1943—44-ben, mint az Akadémia másodelnöke, igyekezett teljes súlyával segíteni üldözött kiváló tudósokon. 1948. március 15-én elsők között kapta meg a Kossuth-díjat.

Vendl Aladár a kutató, alkotó, küzdő ember példaképe.